

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ФІЗИКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ МЕТАЛІВ ТА СПЛАВІВ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказом Директора ФТІМС НАН України
від 02.04.2020 р. № 39-Оп

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПІДГОТОВКУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК
В ФІЗИКО-ТЕХНОЛОГІЧНОМУ ІНСТИТУТІ МЕТАЛІВ ТА СПЛАВІВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**

КИЇВ 2020

I. Загальні положення

1.1. Цей Порядок визначає механізм підготовки здобувачів вищої освіти на другому науковому рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора наук (далі – здобувачі).

Доктор наук - це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.

1.2. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється:

- в докторантурі Фізико-технологічного інституту металів та сплавів Національної академії наук України (далі – Інститут) за очною (денною) формою навчання;
- шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

Здобувач ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (монографії, наукової доповіді за сукупністю статей), повинен:

мати ступінь доктора філософії (кандидата наук);

представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

мати опубліковані праці за темою наукових досягнень у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях.

1.3. Підготовка осіб в докторантурі здійснюється:

- за рахунок видатків державного бюджету (державне замовлення)
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти (наукова установа) на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук).

1.4. Науково-методичне забезпечення та організацію діяльності докторантури здійснює вчена рада Інституту.

1.5. Для врегулювання відносин між докторантом та Інститутом укладається договір.

Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

1.6. Докторантура з відповідної спеціальності відкривається за рішенням вченої ради Інституту, що затверджується наказом директора, за умови наявності трьох штатних працівників – докторів наук, які мають наукову кваліфікацію, що відповідає цій спеціальності, та ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з відповідної спеціальності.

Кваліфікація особи, що відповідає спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

наявність у особи документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі знань (науки) та/або спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною спеціальністю;

наявність, за останні п'ять років не менше п'яти наукових публікацій, до яких зараховуються:

- не менше однієї статті у періодичному виданні, включеному до наукометричних баз даних Scopus або Web of Science Core Collection;

- статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України;

- монографії або їх розділи;

- не більше двох патентів на винахід;

участь у:

- підготовці наукових кадрів, що підтверджується видачею здобувачеві документа про присудження відповідного наукового ступеня;

- міжнародних наукових проектах або залучення до міжнародної експертизи;

- атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена спеціалізованої вченої ради, або члена експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій.

Наявність підстав для відкриття докторантури перевіряється державним замовником під час проведення конкурсу на розміщення державного замовлення.

На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта. Науковий консультант може здійснювати підготовку лише одного докторанта.

1.7. Державне замовлення на підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора наук у докторантурі за спеціальностями розподіляється МОН України на конкурсній основі між закладами вищої освіти та науковими установами, у яких діють спеціалізовані вчені ради з відповідних спеціальностей.

Інформація про розподіл державного замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук оприлюднюється на офіційному веб-сайті МОН України та веб-сайті Інституту.

1.8. Атестація докторанта здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує в Інституті. Якщо в Інституті не функціонує спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, атестацію докторанта може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого закладу вищої освіти (наукової установи) за клопотанням Інституту, або за заявою докторанта.

Атестація здобувача ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту, здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує у закладі вищої освіти (науковій установі).

2. Організація та проведення прийому до докторантури

2.1. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури Інституту.

Вступ до докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до цього Порядку та Правил прийому до докторантури Інституту.

Правила прийому до докторантури затверджує Вчена рада Інституту та в установлені строки оприлюднює їх на офіційному веб-сайті Інституту.

2.2 Правила прийому до Інституту діють протягом відповідного навчального року і визначають порядок, перелік і строки подання документів для вступу до докторантури Інституту;

Прийом до докторантури або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених вимог.

2.3. До докторантури приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії, наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих у наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

2.4 Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає кафедрі розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників, кафедра заслуховує їх наукові доповіді і голосуванням визначає рейтингову можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд Вченої ради Інституту.

2.5. Перелік та строк подання документів, необхідних для вступу до докторантури визначається в Правилах прийому до докторантури Інституту. Перелік повинен включати, зокрема:

- заяву;
- анкету;
- письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним працівником Інституту із згодою бути науковим консультантом в разі його вступу до докторантури;
- розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту;
- розгорнутий план докторської дисертації;
- список опублікованих наукових праць і винаходів;
- копію диплома про закінчення закладу вищої освіти;
- копію диплома про присудження наукового ступеня доктора філософії або кандидата наук;

Паспорт та диплом про присудження наукового ступеня кандидата наук подаються вступником особисто.

2.6. Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення вченої ради Інституту щодо зарахування такого вступника в докторантуру вчена рада Інституту одночасно приймає рішення про визнання його диплома. У разі відмови вчена рада Інституту надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

При прийнятті на навчання осіб, які подають документ про здобутий за кордоном ступінь освіти (далі – Документ), обов'язковою є процедура визнання і встановлення еквівалентності Документа, що здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 05 травня 2015 року № 504 «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 травня 2015 року за № 614/27059.

2.7. Вчена рада Інституту в місячний строк розглядає висновки кафедри щодо кожного вступника, проводить з ним співбесіду і ухвалює рішення про його зарахування до докторантури.

Вчена рада Інституту відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторанту наукового консультанта з числа штатних наукових працівників Інституту із ступенем доктора наук з відповідної спеціальності. На підставі рішення Вченої ради Інституту видається наказ про зарахування до докторантури та призначення докторантам наукових консультантів.

3. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук в докторантурі

3.1. Нормативний строк перебування у докторантурі – два роки.

3.2. Протягом строку перебування в докторантурі докторант повинен подати до постійно діючої спеціалізованої вченої ради результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується МОН.

Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, науковій доповіді за сукупністю статей) повинен представити узагальнення проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення.

3.4. Підготовка в докторантурі передбачає виконання особою наукової програми Інституту за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою наукової програми докторантури є підготовка та публікація наукових статей.

3.5. Докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи докторанта, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в докторантурі.

3.6. Індивідуальний план наукової роботи докторанта погоджується здобувачем з його науковим консультантом та затверджується Вченою радою Інституту протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до докторантури Інституту.

3.8. Порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення Вченою радою Інституту рішення про відрахування докторанта.

3.9. Особа, яка раніше перебувала в докторантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

Особи, які до вступу до докторантури працювали за основним місцем роботи в ФТІМС НАН України, мають право на обов'язкове працевлаштування в Інституті після закінчення терміну перебування в докторантурі.

3.10 Підготовка в докторантурі завершується наданням висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

3.11. Докторант, який захистився до закінчення строку перебування в докторантурі, має право за власним вибором:

отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті Інституту на відповідний календарний рік та за власною заявою бути відрахованим з докторантури;

отримати за власною заявою оплачувану академічну відпустку на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в докторантурі.

4. Права та обов'язки докторантів

4.1. Докторанти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України «Про вищу освіту». З метою належного проведення наукових досліджень докторанти також мають право на:

вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в Інституті, бібліотеках і державних архівах України;

отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового консультанта;

безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579;

академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;

канікули тривалістю два календарних місяці – з 01 липня по 31 серпня;

трудова діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства.

4.2. Здобувачі наукового ступеня доктора наук зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України «Про вищу освіту». З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень докторанти також зобов'язані:

дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі;

виконувати індивідуальний план роботи докторанта та систематично звітувати про хід його виконання на засіданні Вченої ради Інституту;

брати участь у науковій та дослідницько-інноваційній діяльності відділів;

доповідати за напрямом дисертаційного дослідження на наукових семінарах, конференціях;

обов'язково своєчасно інформувати наукового консультанта і відділ аспірантури та докторантури про свою участь у всіх закордонних науково-дослідницьких проектах, у тому числі за програмами академічної мобільності;

подати до спеціалізованої вченої ради свої наукові досягнення у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей у спеціалізованій вченій раді.

4.3. Покладення Інститутом на Здобувача обов'язків, не пов'язаних з виконанням підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

4.4. Докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень і стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, Національною академією наук України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

Учений секретар,
к.т.н.

В. Л. Лахненко

Погоджено:

Завідувач випусковим відділом
спеціальності 136«Металургія»
д.т.н., проф.

О. М. Смірнов